

Nr. 104/ 23.03.2023

Scrisoare deschisă către Guvernul României

**Domnului Nicolae-Ionel CIUCĂ,
Prim-ministru al Guvernului României**

**Domnului Petre DAEA,
Ministrul Agriculturii și Dezvoltării Rurale**

**Domnului Adrian CÂCIU,
Ministrul Finanțelor**

Stimate domnule Prim-ministru,

Clubul Fermierilor Români reprezintă interesele fermierilor români performanți - contribuitori strategici la asigurarea securității alimentare a României – și promovează creșterea competitivității agriculturii românești pentru sustenabilitatea și reziliența fermelor din țara noastră. Suntem o organizație cu vocație europeană, susținem și promovăm un model românesc de agricultură performantă, care să valorifice specificul național în contextul Politicii Agricole Comune.

Încă de la începutul războiului din Ucraina am transmis către Guvern și MADR analize și rapoarte privind impactul unor factori externi și decizii comune europene asupra funcționării sectorului agricol din țara noastră, semnalând necesitatea unei abordări sistemice de răspuns la crize, pentru a limita daunele și riscurile fermierilor români.

Regretăm că evoluțiile anticipate de Clubul Fermierilor privind impactul extrem de negativ asupra producătorilor români de cereale, rezultat din crizele cumulate în ultimii 2 ani (COVID, criză economică, război în Ucraina), nu au generat un răspuns adecvat, sistemic și coordonat al Guvernului și MADR pentru evitarea și limitarea pierderilor fermierilor români, a reducerii competitivității și slăbirea poziției României de exportator pe piața cerealelor (locul 9 în clasamentul mondial).

Cele mai recente analize ale organizației noastre, transmise la începutul lunii martie 2023, arătau că România a pierdut peste 3 miliarde EURO doar legat de valorificarea cerealelor anului agricol

2022, din cauza perturbării pieței regionale și europene a cerealelor, prin acordarea facilităților de export, prioritate logistică, renunțarea la controalele sanitar-veterinare și taxe vamale pentru cerealele din Ucraina.

În acest context, propunerea făcută la Bruxelles de alocare a sumei de 10 milioane euro pentru compensarea pierderilor fermierilor români este nerealistă și lipsită de echitate în raport cu dimensiunea pierderilor și impactul lor general, fiind fundamentată pe criterii netransparente, neadaptate realității și acționând discriminatoriu pentru fermierii români.

În perioada martie 2022- februarie 2023, cantitățile de cereale din Ucraina care au fost importate de către diferite societăți comerciale din țara noastră au înregistrat un total de 2.956.000 tone (grâu, porumb, semințe de floarea-soarelui, rapiță și orz furajer). De asemenea, dacă privim din perspectiva profilului cerealier al României, deschiderea granițelor pentru produsele din Ucraina (fără taxe vamale și control fito-sanitar la frontieră) pentru exportul de cereale și oleaginoase atât către spațiul comunitar, cât și tranzitul lor către terțe țări, vom observa **diminuarea semnificativă a cantităților exportate de către România în intervalul de timp menționat, aspect pe care îl puteți găsi ilustrat în **anexa acestei scrisori (raport elaborat de Cezar GHEORGHE, AgriColumn)**.**

Problema majoră a situației prezentate este lipsa de predictibilitate a fermierilor români, datorată lipsei de capitalizare pentru realizarea tuturor cheltuielilor specifice noului an agricol.

Majoritatea fermierilor au făcut față cu greu creșterilor de prețuri ale inputurilor, fapt datorat scumpirii energiei electrice și a gazelor naturale din perioada 2021-2022. **Speranța acestor fermieri/antreprenori a vizat valorificarea produselor agricole la un preț optim** care să le ramburseze cheltuielile și să le ofere o rentabilitate financiară, aspect care din păcate n-a fost realizat din cauza **diminuării prețurilor cerealelor și oleaginoaselor în urma importurilor din Ucraina.**

Totodată, precizăm nevoia continuă de creditare a acestui sector economic, având în vedere particularitățile sezonității veniturilor și cheltuielilor. Practic, **fermierii români au fost nevoiți să-și comercializeze marfa la prețuri sub prețul de cost** pentru a putea răspunde notificărilor venite din partea instituțiilor bancare, sectorul agricol având nevoie continuă de credite personalizate acestui sector.

Mai mult, vă semnalăm și **impactul profund al noii Politici Agricole Comune** asupra activității agricole românești, care propune **o diminuare a veniturilor fixe, respectiv a valorii subvențiilor oferite**, dar și apariția de noi reglementări de mediu, cu impact direct asupra **obligativității realizării de noi investiții de către fermierul român.**

În cele din urmă, dacă luăm în calcul și **impactul schimbărilor climatice asupra agriculturii, respectiv lipsa apei și a investițiilor în infrastructura de irigații**, vă putem oferi o altă perspectivă nefavorabilă în privința factorilor care acționează direct asupra activității economice a fermelor din România.

În acest sens, reiterăm **nevoia urgentă și facem apel la dumneavoastră de a dispune acordarea sumelor semnalate la finalul anului anterior pentru a despăgubi fermierii pentru pierderile datorate secetei la culturile din primăvara anului 2022.** Aceste sume reprezintă pentru mulți fermieri români **singura speranță reală în acest moment de a mai compensa din pierderi și a nu renunța la activitatea agricolă prin care asigură securitatea alimentară a României de ani de zile.**

În privința soluțiilor imediate, vă adresăm rugămintea analizării îndeplinirii următoarelor acțiuni:

1. Demersuri politico-diplomatice la Bruxelles, la nivelul cel mai înalt, pentru conștientizarea pierderilor fermierilor români cu impact asupra securității alimentare a Uniunii Europene și realizarea de alocări financiare corespunzătoare importanței domeniului.

2. Identificarea unor fonduri din bugetul național care să ofere predictibilitate fermierilor români pentru acest an agricol, majoritatea fermierilor fiind nevoiți să-și valorifice produsele agricole la prețuri sub costul de producție, aspect care le afectează grav rentabilitatea propriei afaceri agricole.

Cea mai adecvată soluție este desigur cea a aplicării Regulamentului privind cadrul temporar de ajutor de stat din cauza războiului din Ucraina, conform căreia statele membre pot aloca până la 250.000 Euro/fermă și până la 2 milioane EURO/IMM din industria alimentară pentru compensarea pierderilor cauzate de război.

Faptul că fermierii din alte țări europene au beneficiat de acest ajutor de stat determină suplimentar o pierdere de competitivitate a fermierilor români în competiția pieței europene și regionale.

3. Reintroducerea obligativității certificatului fito-sanitar la frontieră este un alt aspect pe care vi-l semnalăm pentru a respecta standardele înalte pe care și fermierii români le respectă, cu costurile de rigoare aferente.

4. Supravegherea fluxurilor prin segregare, în sensul menționării indicației TRANZIT în cadrul documentelor aferente și depunerea unei copii a acestora la autoritățile competente.

5. Acordarea unor avantaje financiar-bancare pentru IMM-urile din sectorul agricol aflate în dificultate, din cauza problemei Ucraina: creșterea plafoanelor aferente garanțiilor bancare, creșterea gradului de risc, relaxarea garanțiilor, reintroducerea granturilor specifice IMM-urilor și suplimentarea finanțărilor alocate.

6. Creșterea valorii creditelor pentru capitalul de lucru și a nivelului valorii maxime a împrumuturilor pe beneficiar în cazul subprogramului Rural Invest și Agro imm Invest.

7. Operaționalizarea schemei de garantare a certificatelor de depozit și circulației acestora - asigurarea condițiilor pentru garantarea certificatelor de depozit emise de depozitarii licențiați de MADR care intra în circuitul economic și bancar.

Referitor la soluțiile pe termen mediu, vă transmitem următoarele propuneri:

1. **Realizarea și implementarea unor politici agricole pe termen mediu și lung,** având în vedere demersurile Ucrainei de aderare la Uniunea Europeană, **care să ofere drepturi egale fermierilor români** printr-o abordare graduală, prin care să se permită aducerea la un nivel integral a condițiilor europene actuale.
2. **Stabilirea unui mecanism de finanțare pentru fermierii români** care să permită calibrarea costurilor de producție până în momentul implementării tuturor condițiilor agricole existente astăzi în spațiul comunitar.

În ceea ce privește identificarea celor mai optime soluții pe termen lung și mecanismele de finanțare pe care le puteți pune la dispoziție antreprenorilor din sectorul agricol, **vă adresăm rugămintea stabilirii unei întâlniri de lucru în care să vă putem dezvolta impactul războiului de la graniță asupra instabilității economice a fermierilor români, respectiv a securității și siguranței alimentare atât a României, cât și a Uniunii Europene.**

Clubul Fermierilor Români rămâne la dispoziția instituțiilor pe care dvs. le coordonați, prin expertizele pe care le poate oferi, cu scopul dezvoltării sectorului agricol și al consolidării performanțelor economice ale afacerilor specifice fermierilor din România.

Vă rog să primiți, domnule Prim-ministru, domnilor miniștri, expresia celei mai înalte considerații.

Cu stimă,

Florian Ciolacu

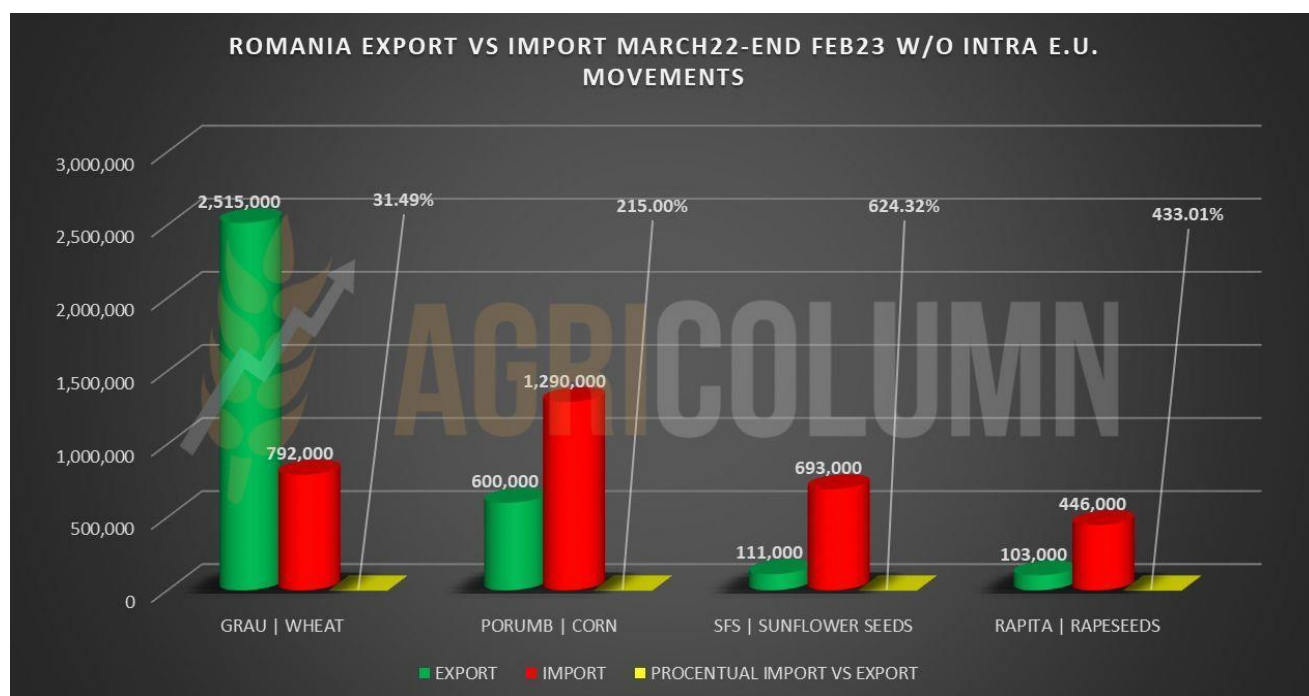
Director Executiv

Clubul Fermierilor Români pentru Agricultură Performantă

Anexa nr.1: Impactul războiului din Ucraina asupra activității economice a fermierilor români

Cantitățile de cereale importate din Ucraina și exportul realizat de către fermierii români în perioada martie 2022 - februarie 2023.

ROMANIA MARTIE 22-26 FEB 23	EXPORT	IMPORT	PONDERE IMPORT VS EXPORT
GRAU WHEAT	2,515,000	792,000	31.49%
PORUMB CORN	600,000	1,290,000	215.00%
SFS SUNFLOWER SEEDS	111,000	693,000	624.32%
RAPITA RAPESEEDS	103,000	446,000	433.01%
ORZ BARLEY	970,000	122,000	12.58%

Sursa: AgriColumn

Cezar Gheorghe (AgriColumn), partenerul Clubului privind piața de cereale, ne-a oferit o analiză detaliată a situației enunțate anterior în funcție de fiecare cultură în parte, astfel încât să vă putem transmite o analiză în profunzime a impactului logistic și de calitate a mărfurilor ucraniene, după cum urmează:

- GRÂU

În perioada martie 2022 - martie 2023, România a avut un nivel de import grâu, origine Ucraina, de 792.000 tone. La data de 01 martie 2023, România avea un nivel de export de 2,51 mil tone. Procentual, România a importat din Ucraina 31,49% din ceea ce a exportat. În sezonul 2021-2022 România a exportat 6,37 mil tone grâu, fără valoarea aferentă comerțului intra-comunitar.

- PORUMB

În perioada martie 2022 - martie 2023, România a avut un nivel de import porumb, origine Ucraina, de 1,29 mil tone. La dată de 01 martie 2023, România avea un nivel de export 600.000 tone. Procentual, România a importat din Ucraina 215 % din ceea ce a exportat. În sezonul 2021-2022 România a exportat 4,15 mil tone porumb, fără valoarea aferentă comerțului intra-comunitar.

- SEMINTE DE FLOAREA SOARELUI

În perioada martie 2022 - martie 2023, România a avut un nivel de import semințe de floarea-soarelui origine Ucraina de 693.000 tone. La dată de 01 martie 2023, România avea un nivel de export de 111.000 tone. Procentual, România a importat din Ucraina 624 % din ceea ce a exportat. Comerțul intra-comunitar nu poate fi cuantificat, însă România este principalul producător de semințe de floarea soarelui din Uniunea Europeană cu o pondere de 33-34% din total producție europene.

- RAPITĂ

În perioada martie 2022 - martie 2023, România a avut un nivel de import semințe de rapiță origine Ucraina de 446.000 tone. La dată de 01 martie 2023, România avea un nivel de export de 103.000 tone. Procentual, România a importat din Ucraina 433 % din ceea ce a exportat. Comerțul intra-comunitar nu poate fi cuantificat, însă România este cotate cu o pondere de 8% din total producție rapiță la nivel U.E.

- ORZ FURAJER

În perioada martie 2022 - martie 2023, România a avut un nivel de import orz furajer origine Ucraina de 121.000 tone. La dată de 01 martie 2023, România avea un nivel de export de 970.000 tone. Procentual, România a importat din Ucraina 12.6 % din ceea ce a exportat. În sezonul 2021-2022 România a exportat 1.69 mil tone orz fără valoarea aferentă comerțului intra-comunitar.

În ceea ce privește **calitatea mărfurilor ucraniene**, vă prezentăm mai jos radiografia acestei situații:

- PORUMB

În cazul porumbului s-au înregistrat foarte multe probleme în privința calității produsului. Porumbul ucrainean a fost recoltat cu umiditate de 33-35% în toamna anului 2021, înregistrând valori de peste 30% în toamna anului 2022. Costurile de uscare au fost de 55USD/tonă, astfel încât acesta nu a fost supus condiționării în mod corect. Porumbul ucrainean a prezentat în cea mai mare parte niveluri ridicate de aflatoxină, micotoxine și un grad foarte ridicat de spărtură.

- RAPITĂ

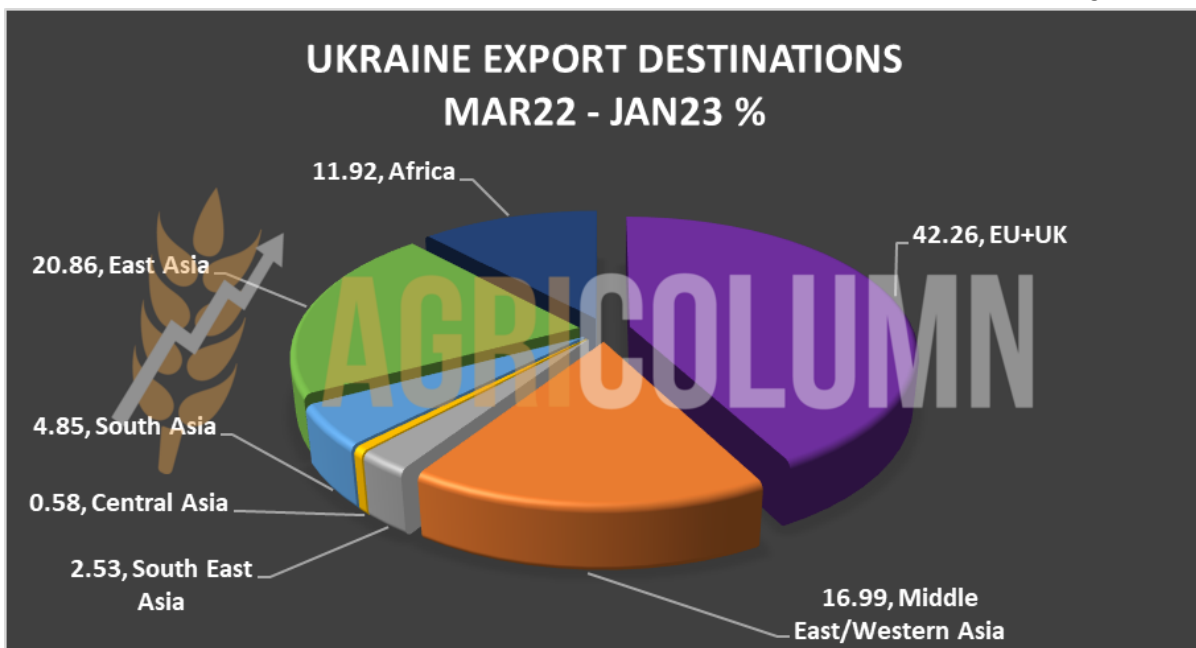
Rapița ucraineană este un produs GMO, care a fost importată în România și amestecată cu loturi de marfă de origine România, ceea ce a creat pagube importante. De asemenea, corpuri străine au fost amestecate în rapiță spre a mări cantitatea livrată și enumerăm semințe negre de alte culturi sau pilitură de fier, pagubele rezultate neputând fi cuantificate.

- SEMINELE DE FLOAREA-SOARELUI

Multe loturi au sosit depreciate, fiind vorba de stocuri din anul precedent care prezentau un nivel ridicat de aciditate FFA. Identic, loturile din actuala recoltă au prezentat un nivel de aciditate ridicat din cauza ploilor care au afectat calitatea la recoltare.

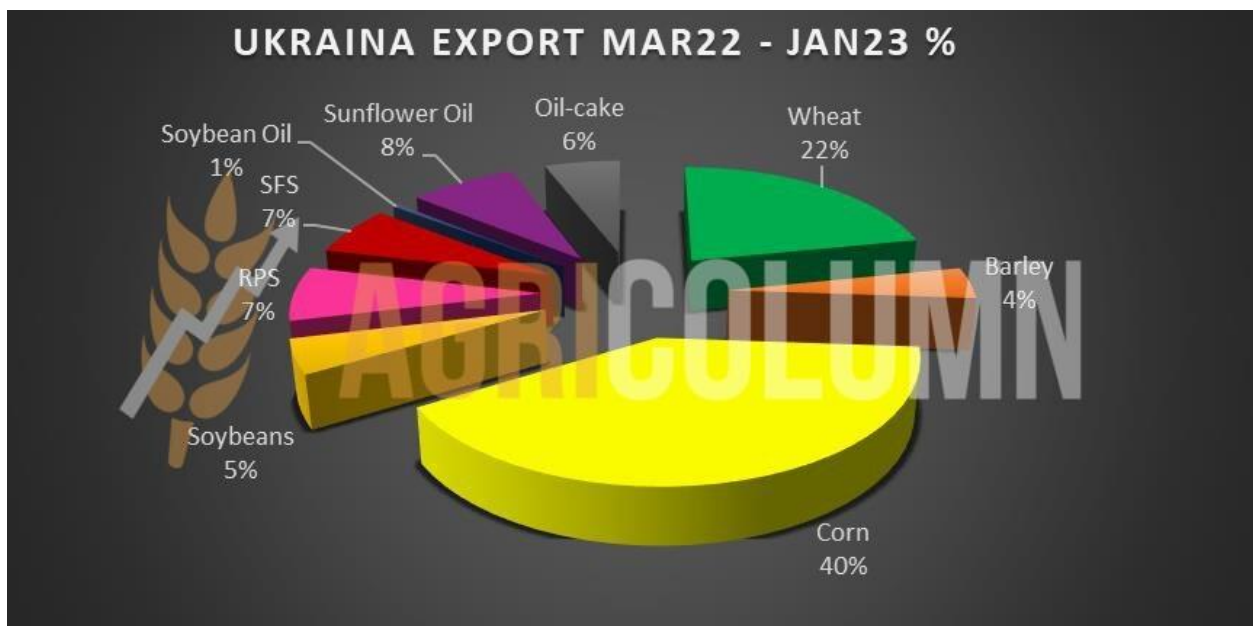
UCRAINA ȘI FLUXURILE DE MARFĂ

Sursa: AgriColumn

SEGREGAREA PE CATEGORII DE MARFĂ

Sursa: AgriColumn

Un alt aspect care trebuie analizat este **valoarea discounturilor practicate de către comercianții care au oferit marfă ucraineană**. Pe parcusul anului trecut, au fost perioade foarte lungi de timp în care porumbul de origine Ucraina era oferit cu 100 EURO/tonă, sub nivelul de achiziție practicat în Portul Constanța. De asemenea, grâul a fost discountat cu niveluri de 60-80 EURO/tonă față de indicațiile standard, rapița ucraineană a prezentat discounturi de 50-70 Euro față de indicațiile pieței locale și a portului, în timp ce semințele de floarea-soarelui au fost valorificate cu 50-70 USD mai ieftine față de indicațiile pieței românești.

În ceea ce privește **nivelul de cost logistic din România**, acesta s-a dublat din cauza cererii foarte ridicate. Absolut toate resursele au fost concentrate înspre mărfurile ucrainene, deoarece operatorii comerciali ofereau niveluri foarte ridicate de preț datorită situației propice. Astfel, penuria logistică la nivel local a devenit o certitudine zilnică. Pe o distanță rutieră de 170 km care înainte de conflict înregistra un cost de 17 EURO/tonă, costul s-a dublat până la valoarea de 35-36 EURO/tonă. De asemenea, pe un traseu de barjă între Corabia și Portul Constanța costul inițial era de 16 EURO/tonă, valoare care pe baza cererii excesive și a concentrării barjelor înspre Izmail, aceeași distanță avea un cost de 34 EURO/tonă.

ROMANIA PRODUCTIE 2022	TONE	DIF (PRET-LOGISTICA-DISCOUNT UKR)/TO	ESTIMARE BRUTA
GRAU	9,600,000	€ 140.00	€ 1,344,000,000.00
ORZ	1,750,000	€ 140.00	€ 245,000,000.00
RAPITA	1,560,000	€ 220.00	€ 343,200,000.00
PORUMB	8,000,000	€ 160.00	€ 1,280,000,000.00
SFS	2,200,000	€ 130.00	€ 286,000,000.00
TOTAL			€ 3,498,200,000.00

Sursa: AgriColumn

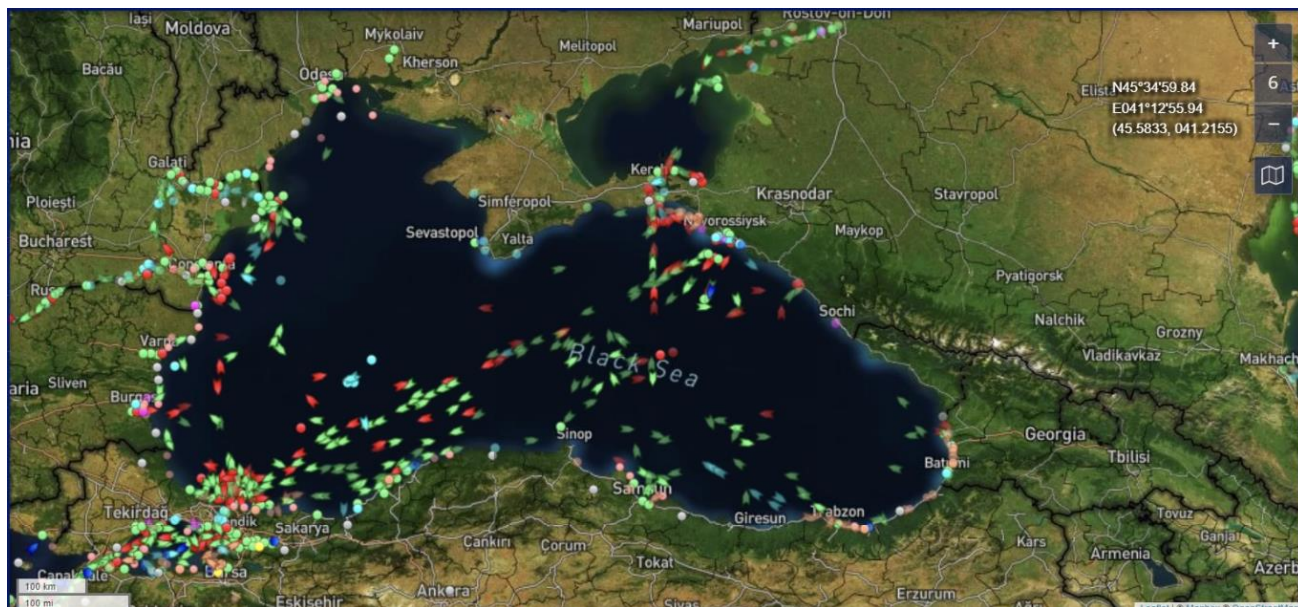
Pe baza celor enunțate anterior, vă transmitem rugămintea **analizării următoarelor situații cu care fermierii români încă se confruntă și sunt nevoiți să identifice soluții pe termen scurt:**

1. Fermierii români nu au avut acces la piață în mod normal. Lipsa logisticii și costurile imense au creat pagube enorme celor care au putut să antameze serviciile de transport. Dublarea costurilor logistice și lipsa disponibilității lor a făcut că prețul să fie viciat încă de la început cu un minim de 15 EURO/tonă și un maxim de 25 EURO/tonă.
2. Fermierii români nu au putut avea acces la Portul Constanța, precum și în piața internă de procesare. Cozile imense din zona portuară se întindeau pe autostrada A2. Mai mult, la unitățile de procesare nu puteau livra din cauza afluenței de mărfuri ucrainene. Un fermier nu-și poate rezerva 4-5 zile la descărcare, el fiind nevoit să fie prezent în fermă, la recoltare. Fermierii români au fost obligați în aceste circumstanțe să rateze momentele de vârf ale pieței și implicit să nu-și valorifice produsele agricole. Diferența de piață între momentele de vârf și perioada pe care o traversăm acum este de minim 100 EURO/tonă la cereale și porumb și de 250 EURO/tonă la rapiță. Semințele de floarea-soarelui au fost viciate din aceleași motive cu o medie de 80 USD/tonă.

3. Discounturile imense practicate de comercianții care importau din Ucraina a făcut ca prețurile primite de fermierii români să fie reduse față de ceea ce se practică în piață, cu un minim de 20-30 EURO/tonă, față de indicațiile zilnice normate conform EURONEXT și CBOT.

4. Costurile fermierilor români au fost extrem de mari venind pe fondul scumpirilor generate de conflictul din Ucraina. Îngrășămintele s-au dublat în termen de preț, produsele pentru protecția plantelor au fost mai scumpe cu 30-40% față de anul anterior, iar costul combustibilului diesel a crescut și el în mod subsecvent. Mai mult, fermierii români țin cont de toate reglementările europene în privința protecției mediului și a cantității de pesticide utilizate la nivel de hectar, în timp ce colegii ucrainieni nu respectă aceste standarde, având astfel și costuri reduse uneori chiar la jumătate din valoarea înregistrată în țara noastră.

5. Mărfurile din Ucraina nu au mai avut nicio barieră tarifară și nici tehnică (certificatul sanitar-veterinar fiind suspendat). Calitatea nu mai avea astfel nicio relevanță într-o Uniune Europeană care își dorește implementarea Pactului Verde European. Mai mult, **în privința calității produselor oferite menționăm faptul că în Istanbul, după realizarea inspecției, s-au întors și descărcat în Portul Constanța 203.000 tone porumb, 47.200 tone ulei brut floarea soarelui, 13.200 tone de rapiță și 9.000 tone de grâu.** În total, 273.000 tone de mărfuri. Imaginea de mai jos, din data de 26.01.2023 cu aglomerația din Sulina și Constanța versus puținele nave din Odessa-Pivnyi-Chornomorsk, o considerăm mai mult decât impresionantă, și chiar grăitoare.

Sursa: AgriColumn - Marinetraffic